

Centrum voor de Studie van de Verlichting

Het 'Centrum voor de Studie van de Verlichting' (C.S.V.) werd in 1972 opgericht door de Vrije Universiteit Brussel. De leden van dit centrum onderzoeken de Verlichting uit een interdisciplinair standpunt. Een kerngroep van 9 leden bestaat hoofdzakelijk uit filosofen en historici maar onder de geassocieerde leden (een dertigtal) kunnen ook germanisten, romanisten en classici aangewezen worden. In deze laatste groep zijn literatuurstudie, taalkunde en zelfs bibliotheekwezen als interessegebieden vertegenwoordigd.

Niet alleen dit interdisciplinair karakter dient te worden beklemtoond maar ook de kronologische uitgebreidheid van het gebied waarin het onderzoek doorgevoerd wordt. Het C.S.V. reduceert de Verlichting niet tot de 18de eeuw (wenst dit ook niet te doen) maar onderzoekt ook de oorsprong en de voortzetting van dit fenomeen. Met het aksent op de 18de eeuw wordt er in feite een filosofische, kritische, historische en literaire studie beoogd van de vrije gedachte in het algemeen. Deze uitbreiding van het 'welomlijnde fenomeen Verlichting tot het ruimere en nog minder in zijn geheel onderzochte fenomeen vrije gedachte werd van meetaf aan gesteld in de principeverklaring van het C.S.V. en kan in alle activiteiten en publikaties die van het C.S.V. uitgaan, aangewezen worden.

Publikaties

Hiertoe moet eerst en vooral het *Tijdschrift voor de Studie van de Verlichting* gerekend worden. Dit tijdschrift verschijnt driemaandelijks sinds 1973 en brengt uitsluitend temanummers. Van belang voor de studie van de 19de eeuw zijn de temanummers ovr resp. Hegel (jrg. 1975, nr.2 en jrg. 1976, nr. 1) en Feuerbach (jrg. 1976, nr.2) evenals de acta van het colloquium 'Klasse en ideologie in de vrijmetselarij' (jrg. 1976, nr. 3-4 en jrg. 1977, nr. 1). De abonnementsprijs bedraagt 400 B.F. Losse nummers kosten 130 B.F.

Ik vermeld ook het *Vrijdenkerslexicon (Woordenboek van Belgische en Nederlandse Vrijdenkers - middeleeuwen tot 1940)* dat uit verschillende banden zal bestaan. Aan elke vrijdenker wordt een artikel gewijd dat drie rubrieken zal omvatten: biografie, bibliografie en denken. De eerste band is gepland voor begin 1978 en zal artikelen bevatten over o.m. R.C. d'Ablaing van Giessenburg, F. Domela Nieuwenhuis, J.C. Hoste, H. Gorter en Multatuli.

Het C.S.V. geeft verder teksten, een studiereeks en dossiers uit. In de studiereeks worden monografieën gepubliceerd waarin ofwel het denken van een vrijdenker ofwel een welbepaald probleem in verband

met de vrije gedachte grondig bestudeerd wordt. De dossiers van hun kant beslaan max. 50 p. en omvatten 5 rubrieken: biografie van de onderzochte vrijdenker, bronnen over hem, volledige bibliografie, bespreking en evaluatie van de werken die reeds aan de onderzochte figuur werden gewijd, filosofische uitdieping van de elementen in het denken die de onderzochte figuur tot vrijdenker stempelen. Van belang voor de studie van de 19de eeuw is het werk van Prof.Dr. M. Weyembergh *F. Nietzsche et E. von Hartmann* dat binnenkort als nummer 3 in de studiereeks zal verschijnen.

Aktiviteiten

Het C.S.V. heeft totnogtoe drie colloquia ingericht rond de respectievelijke thema's 'Ideologie, kritiek en Verlichting' (1973), 'Klas- se en ideologie in de vrijmetselarij' (1976) en 'De politieke ge- dachte van Spinoza' (november 1977). De acta hiervan zijn versche- nen of zullen verschijnen ('De politieke gedachte van Spinoza') in het *Tijdschrift voor de Studie van de Verlichting*.

Praktische gegevens

adres: C.S.V.
Vrije Universiteit Brussel
Pleinlaan 2
B 1050 Brussel

Direkteur en hoofdredakteur van het tijdschrift:

Prof. Dr. J. Vercrusse

Er zijn drie voltijdse vorsers in dienst van het C.S.V. die voor alle praktische informatie op bovenstaand adres aangeschreven kun- nen worden, m.n. Drs. E. Walravens, Drs. H. Vandenbossche en Drs. U. Decat.

D. van Berlaer-Hellemans